

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 328/2026-36

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, a maloletých sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove sp. zn. 23CoP/16/2026 z 11. marca 2026 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. apríla 2026 v znení jej doplnení z 21. apríla 2026 a 21. mája 2026 sa sťažovatelia domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu. Sťažovateľ [REDACTED] sa domáha aj vyslovenia porušenia základného práva na starostlivosť o deti a ich výchovu podľa čl. 41 ods. 6 ústavy a maloletí sťažovatelia sa domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na rodičovskú výchovu a starostlivosť podľa čl. 41 ods. 6 ústavy a práva nebyť oddelení od svojich rodičov proti svojej vôli podľa čl. 9 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa napadnutým uznesením krajského súdu. Sťažovatelia zhodne navrhujú zrušenie napadnutého uznesenia krajského súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie, ako aj priznanie náhrady trov konania. Sťažovatelia súčasne navrhujú, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia krajského súdu do právoplatného skončenia konania pred ústavným súdom o ústavnej sťažnosti.

Prijatie tohto rozhodnutia odôvodňujú výrazným zásahom do stability výchovného prostredia maloletých sťažovateľov, ako aj ohrozením ich emočného a psychického prežívania.

2. Obsahom doplnenia ústavnej sťažnosti z 21. mája 2026 sú informácie o vzájomných fyzických atakoch medzi maloletými sťažovateľmi, ku ktorým došlo v školskom prostredí a ktoré sú podľa sťažovateľa jednoznačne navodené napadnutým uznesením krajského súdu. Sťažovateľ preto požaduje z uvedeného dôvodu, aby ústavná sťažnosť bola posúdená v čo najkratšom čase a aby bola zároveň zohľadnená potreba odkladu vykonateľnosti.

3. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že matka maloletých sťažovateľov sa návrhom zo 16. júla 2025 domáhala nariadenia neodkladného opatrenia formou zverenia maloletých detí do svojej dočasnej osobnej starostlivosti.

4. Mestský súd Košice uznesením sp. zn. 18P/109/2025 z 11. augusta 2025 v spojení s opravným uznesením z 2. septembra 2025 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zveril maloletých sťažovateľov do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Citované rozhodnutie mestského súdu bolo potvrdené uznesením krajského súdu sp. zn. 21CoP/93/2025 zo 4. novembra 2025. V citovanom rozhodnutí odvolací súd uložil súdu prvej inštancie pokyn na zistenie stavu trestného konania s povinnosťou zistiť, či proti sťažovateľovi nebolo vznesené obvinenie pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby vo vzťahu k matke, ako aj maloletému [REDAKOVANÉ] a vyhodnotiť tieto skutočnosti na účely prijatia opatrení v najlepšom záujme maloletých (bod 26 uznesenia krajského súdu zo 4. novembra 2025).

5. Matka sa opätovným návrhom doručeným 23. decembra 2025 v konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým navrhla zverenie maloletých detí do dočasnej osobnej starostlivosti s úpravou styku sťažovateľa s nimi.

6. Mestský súd uznesením sp. zn. 18P/127/2025 z 22. januára 2026 návrh matky zamietol.

7. Krajský súd napadnutým uznesením zmenil uznesenie mestského súdu z 22. januára 2026 tak, že zrušil neodkladné opatrenie nariadené mestským súdom uznesením z 11. augusta 2025 v spojení s uznesením krajského súdu zo 4. novembra 2025 (výrok I), dočasne zveril maloletých sťažovateľov do osobnej starostlivosti matky (výrok II) a sťažovateľovi umožnil stretávať sa s maloletými sťažovateľmi každý párny týždeň v kalendárnom roku od piatka od 15.00 h do nasledujúceho pondelka do 7.50 h (výrok III).

II.

Argumentácia sťažovateľov

8. Sťažovatelia argumentujú, že k porušeniu práv na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie došlo pre nedostatok odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu.

9. Krajský súd v napadnutom uznesení odkázal na svoje predchádzajúce rozhodnutie vydané vo veci neodkladného opatrenia (uznesenie sp. zn. 21CoP/93/2025 zo 4. novembra 2025), v ktorom bolo zdôraznené pre súd prvej inštancie vyvodiť dôsledky z toho, ak bude proti otcovi vznesené obvinenie pre zločin týrania blízkej osoby a prijať opatrenia v najlepšom záujme maloletého. Podľa sťažovateľov bol tento pokyn krajským súdom v napadnutom uznesení nesprávne interpretovaný prakticky ako pokyn na zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti matky. Krajský súd nedal podľa sťažovateľov odpoveď na otázku, z akého dôvodu považuje formálne vznesenie obvinenia

sťažovateľovi – otcovi za zásadnú skutočnosť vyžadujúcu si bezodkladnú zmenu pomerov v podobe zásahu do 9 mesiacov fungujúceho modelu striedavej osobnej starostlivosti, ktorej súladnosť s najlepším záujmom maloletých detí bola posúdená odvolacím súdom 4. novembra 2025 (konanie vedené pod sp. zn. 21CoP/93/2025).

10. Krajský súd nereflektoval na argumentáciu sťažovateľa, že pri vzájomných konfliktoch medzi rodičmi sa vulgárne vyjadrovala aj matka, pričom sťažovateľa zaťažil bremenom preukázania toho, že maloletý [REDAKOVANÉ] (nie) je obeťou trestného činu, ktorý na ňom spáchal on sám.

11. V tejto súvislosti sťažovateľ akcentuje, že po vydaní napadnutého uznesenia krajského súdu bolo vydané uznesenie prokurátora, ktorým mu bolo uznesenie o vznesení obvinenia zrušené. Navyše prokurátor dal za pravdu sťažovateľovi vo všetkých vecných výhradách, v ktorých spochybnil odôvodnenosť záveru o tyranizujúcom správaní voči matke, ako aj voči maloletému [REDAKOVANÉ].

12. Porušenie práv hmotnoprávneho charakteru odôvodňujú sťažovatelia zmenou názoru na výkon osobnej starostlivosti, a to bez zmeny rozhodujúcich skutočností. Táto zmena nebola zo strany krajského súdu nijako hodnotená. Došlo tým k zásahu do výchovy maloletých sťažovateľov, ako aj do práva sťažovateľa zabezpečovať výchovu svojich maloletých detí, keďže tá bola oklieštená na 2 a pol dňa v priebehu 2 týždňov.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka nedostatočného odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu vydaného vo veci nariadenia neodkladného opatrenia.

III.1. K namietanému porušeniu práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým uznesením krajského súdu vo vzťahu k sťažovateľovi:

14. Z hľadiska sťažovateľom uplatnenej argumentácie týkajúcej sa napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že posudzovanie podmienok na nariadenie, resp. zrušenie neodkladného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd meritórne posudzuje neodkladné opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia týkajúceho sa neodkladného opatrenia pristupuje len za celkom výnimočných okolností, za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (I. ÚS 50/2019, IV. ÚS 17/2019, I. ÚS 257/2019).

15. V kontexte namietaného porušenia práv na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie ústavný súd zdôrazňuje, že aj v konaní o návrhu na nariadenie či zrušenie neodkladného opatrenia musia byť rešpektované minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu označených práv. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené.

16. V intenciách označenej judikatúry ústavný súd pristúpil k posúdeniu námietok sťažovateľa smerujúcich proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, pričom sa podrobne oboznámil s obsahom napadnutého uznesenia a skúmal, či jeho odôvodnenie signalizuje potenciálnu arbitrárnosť či nedostatočnosť s následkom možného porušenia označených ústavných práv sťažovateľa.

17. Ústavný súd všeobecne k rodinnoprávnej problematike konštatuje, že pri rozhodovaní príslušných orgánov verejnej moci týkajúcom sa detí musí byť ich najlepší záujem prvoradým hľadiskom rozhodovania. Rodinné väzby môžu byť prerušené len vo veľmi výnimočných prípadoch a je potrebné urobiť všetko pre zachovanie osobných vzťahov. Na druhej strane je v záujme dieťaťa zabezpečiť jeho rozvoj v zdravom prostredí a rodičia nesmú profitovať z takých opatrení alebo krokov, ktoré by v konečnom dôsledku poškodzovali zdravie a zdravý vývoj dieťaťa [porov. Neulinger and Shuruk v. Švajčiarsko, č. 41615/07, rozsudok Veľkej komory Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) zo 6. 7. 2010, bod 136; Elsholz v. Nemecko, č. 25735/94, rozsudok Veľkej komory ESLP z 13. 7. 2000, bod 50; Maršálek v. Česká republika, č. 8153/04, rozsudok ESLP zo 4. 4. 2006, bod 71].

18. V tomto ohľade platí aj pre rozhodovanie súdov, že prijaté opatrenia musia sledovať najlepší záujem dieťaťa. Povinnosť aplikačnej praxe sledovať pri rozhodovaní konkrétnej veci týkajúcej sa detí ich najlepší záujem vyplýva okrem iného aj z čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa (II. ÚS 40/2019).

19. Ústavný súd po dôkladnom preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, aplikujúc pritom princípy a prístup ústavného súdu k posudzovaniu ústavnej súladnosti rozhodnutí všeobecných súdov o nariadení neodkladného opatrenia, konštatuje, že závery krajského súdu nemožno považovať za ústavne neudržateľné. Krajský súd s poukazom na relevantnú právnu úpravu v napadnutom rozhodnutí jasne a zrozumiteľne vysvetlil dôvody, pre ktoré považoval za potrebné zrušiť predchádzajúce nariadené neodkladné opatrenie a zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie. V konkrétnostiach zdôraznil, čo bolo podstatné pre zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie, pričom uvedený procesný postup korešponduje s povinnosťou odvolacieho súdu rešpektovať vyšetrovací princíp (čl. 6 Civilného mimosporového poriadku), ktorý ukladá dokonca aj odvolaciemu súdu zistiť skutočný stav veci a ktorý sa plne uplatňuje aj v konaniach o neodkladných opatreniach vo veciach starostlivosti o maloletých. Súd je povinný rozhodovať vždy s prihliadnutím na možnú zmenu pomerov, prípadne na odpadnutie dôvodov, pre ktoré bolo neodkladné opatrenie nariadené, čiže pre rozhodnutie odvolacieho súdu je rozhodujúci stav v čase vydania jeho rozhodnutia (I. ÚS 268/2021).

20. Procesný postup krajského súdu, ktorým tento zbral pri rozhodovaní o odvolaní do úvahy nové skutočnosti, ktoré neboli zohľadnené súdom prvej inštancie, a to aj napriek pokynu danému odvolacím súdom už v ním vydanom uznesení zo 4. novembra 2025 (pozri bod 4 tohto uznesenia *in fine*) korešponduje s už uvedeným vyšetrovacím princípom (čl. 6 Civilného mimosporového poriadku) plne uplatňovaným aj v odvolacích konaniach vo veci starostlivosti o maloletých, ako aj s povinnosťou rozhodnúť v najlepšom záujme maloletých detí.

21. Krajský súd v napadnutom uznesení preto ústavne udržateľne akcentoval skutočnosti vyplývajúce z uznesenia o vznesení obvinenia a začatia trestného stíhania sťažovateľa (uznesenie vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Košice ČVS: ORP-492/2-VYS-KE-2025

z 24. novembra 2025) zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby, t. j. skutočnosti, ktoré nastali po vydaní uznesenia krajského súdu zo 4. novembra 2025. Z relevantných skutočností pritom vyplynulo, že sťažovateľ sa mal dopustiť voči matke aj voči maloletému [REDAKOVANÉ] správania, ktorým maloletého nabádal k pohrdavému správaniu voči matke a matku za prítomnosti maloletého mal napadnúť aj fyzicky. Napokon skutočnosti vyplývajúce z označeného uznesenia nie sú jedinými, pre ktoré krajský súd uzavrel, že v konkrétnych okolnostiach veci boli v relevantnom čase splnené podmienky na bezodkladný zásah v podobe zmeny neodkladného opatrenia.

22. Skutočnosti obsiahnuté v označenom uznesení boli zohľadňované vo vzájomnom súlade s ďalšími, ktoré vyplynuli zo znaleckého posudku Mgr. Lenky Lipanovej, ktorý predložila matka a v ktorom bol súdnou znalkyňou vo vzťahu k maloletému [REDAKOVANÉ] zdôrazňovaný prítomný obranný mechanizmus identifikácie s agresorom a preberanie jazykových a verbálnych prejavov agresora – sťažovateľa (vulgárnosť a devalvácia matky) a zľahčovanie alebo ospravedlňovanie násilného správania sťažovateľa.

23. Napokon tieto skutočnosti boli konfrontované aj so závermi znaleckého posudku PhDr. Eriky Tkáčovej predloženého sťažovateľom, pričom závery odvolacieho súdu neboli zisteniami tohto znaleckého posudku spochybňované. Ústavný súd nepovažuje formuláciu odvolacieho súdu použitú v tomto kontexte, podľa ktorej znalecký posudok nevyvrátil, že maloletý [REDAKOVANÉ] je obeťou trestného činu, za šťastnú (bod 20 napadnutého uznesenia krajského súdu *in fine*), zároveň je však potrebné uviesť, že podstatným pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení nebolo prejudikovanie viny, resp. neunesenie bremena preukázať, že maloletý [REDAKOVANÉ] je obeťou trestného činu, ale skutočnosti obsiahnuté v uznesení o vznesení obvinenia (vulgárnosť a devalvácia matky a kopírovanie správania sťažovateľa maloletým sťažovateľom) vo vzájomnej súvislosti so skutočnosťami vyplývajúcimi zo znaleckého posudku predloženého matkou a závermi zo znaleckého posudku predloženého sťažovateľom. Tieto skutočnosti vo vzájomnej súvislosti osvedčovali potrebu zmeny nariadeného neodkladného opatrenia a oklieštenie výchovného dosahu sťažovateľa so splnením podmienky zabezpečenia minimálneho kontaktu sťažovateľa s maloletými sťažovateľmi formou úpravy styku.

24. S ohľadom na už uvedené a rozhodnosť skutočností, ktoré existovali v čase vydania rozhodnutia odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení (k tomu pozri aj bod 19 tohto uznesenia), je argumentácia sťažovateľa o zrušení uznesenia o vznesení obvinenia po vydaní napadnutého uznesenia krajského súdu pre účely tohto konania, ktorého predmetom je preskúmanie jeho ústavnej udržateľnosti, irelevantná. Ústavný súd sa ňou preto bližšie nezaoberal.

25. Už uvedené čiastkové závery viedli ústavný súd k záveru o tom, že skutočnosti, ktoré sťažovateľ uvádza v ústavnej sťažnosti, neindikujú nedostatočnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Naopak, krajským súdom prijaté právne závery vychádzajú z logickej úvahy opierajúcej sa o primerané odôvodnenie. Pri odôvodňovaní napadnutého uznesenia sa krajský súd nedopustil pochybení, ktoré by mali ústavnoprávny rozmer, teda ktoré by vytvárali priestor pre možnosť vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, prípadne práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo viedlo ústavný súd k odmietnutiu časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

26. Sťažovateľ porušenie práva na starostlivosť o deti a ich výchovu podľa čl. 41 ods. 6 ústavy a práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 8 ods. 1 dohovoru) odvíja od porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia práva zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť ani k porušeniu sťažovateľom označených práv podľa ústavy a dohovoru, a preto aj v týchto častiach bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu práv maloletých sťažovateľov:

27. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na § 31 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého „Žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať.“.

28. Vzhľadom na potenciálny rozpor záujmov medzi sťažovateľom a maloletými sťažovateľmi v tomto konaní by ústavný súd maloletým sťažovateľom v prípade prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie musel ustanoviť opatrovníka, ktorý by ich v konaní pred ústavným súdom zastupoval na účely prípadného odstránenia rozporu záujmov. Vzhľadom na dôvody, pre ktoré odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa smerujúcu proti napadnutému uzneseniu krajského súdu (časť III.1 tohto uznesenia), je ale zjavné, že aj po prípadnom ustanovení opatrovníka by nemohol ústavnej sťažnosti maloletých sťažovateľov z rovnakých dôvodov, ako odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa, vyhovieť. Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní vyhodnotil ústavnú sťažnosť maloletých sťažovateľov ako zjavne neopodstatnenú a z tohto dôvodu ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

29. Potenciálny rozpor záujmov medzi sťažovateľom a maloletými sťažovateľmi bol zároveň dôvodom, pre ktorý ich ústavný súd nepovažoval za zákonne a právne zastúpených (k tomu pozri záhlavie).

III.3. K návrhu na odklad vykonateľnosti:

30. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľov uvedenými v petite nezaoberal, keďže ich posudzovanie je viazané na vyslovenie porušenia označených práv a slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo. Z uvedeného dôvodu sa ústavný súd nezaoberal ani návrhom na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia krajského súdu, keďže zo systematického výkladu právnej úpravy tohto inštitútu vyplýva (§ 131 ods. 1 zákona o ústavnom súde, pozn.), že primárnym predpokladom na pozitívne rozhodnutie o takomto návrhu je prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

31. Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu